

Socialstyrelsen

Bilag 1

Vejledning til kommunernes
behandling af central udmelding
for borgere med
udviklingshæmning og dom med
behov for anbringelse i sikret
afdeling

November 2019

Viden til gavn

Indhold

Kommunernes behandling af den centrale udmelding	2
Temaer i afrapporteringen	2
Grundlag for Socialstyrelsens vurdering af de indrapporterede løsninger	4
Tilbuddenes specialisering	4
Aktiviteter i forbindelse med udsendelsen af den centrale udmelding	6

Kommunernes behandling af den centrale udmelding

Kommunalbestyrelserne skal behandle udmeldingen jf. § 13 i bekendtgørelse om rammeaftaler på det sociale område (BEK nr. 1631 af 16/12/2016).

Udmeldingen er udsendt d. 26. november og skal afrapporteres under et særskilt punkt i forbindelse med fastlæggelse af udviklingsstrategien i rammeaftalen i efteråret 2020. Afrapportering skal derfor ske inden d. 15. oktober 2020 og i umiddelbar forlængelse heraf sendes til Socialstyrelsen.

Det vil i praksis være rammeaftalesekretariatene, der koordinerer afrapporteringen for hver region, og de vil derfor bede de enkelte kommuner om oplysninger til brug for den samlede regionale afrapportering. Regionsrådet bidrager til behandlingen af den centrale udmelding for så vidt angår de tilbud, der aktuelt drives af regionen, eller som kommunalbestyrelserne påtænker at anmode regionen om at etablere.

På baggrund af afrapporteringen skal Socialstyrelsen kunne vurdere, om der på nationalt plan er en tilstrækkelig koordination, der sikrer det fornødne udbud af højt specialiserede til borgere med udviklingshæmning og dom med behov for anbringelse i sikret afdeling.

Afrapporteringen skal derfor ske i overensstemmelse med Socialstyrelsens beskrivelse af målgruppen og af de højt specialiserede indsatser og tilbud til målgruppen i den centrale udmelding. Socialstyrelsen har udarbejdet et skema, som rammeaftalesekretariatene skal anvende til afrapporteringen. Skemaet skal sikre en ensartet afrapportering på tværs af regioner og sikre grundlaget for et landsdækkende overblik.

I det følgende præsenteres de parametre, som ligger til grund for Socialstyrelsens vurdering af de indrapporterede løsninger, og som derfor også er styrende for databehovet under hvert af de fire temaer i afrapporteringsskemaet.

Temaer i afrapporteringen

Afrapporteringen skal besvare en række spørgsmål inden for følgende fire temaer:

1. Målgruppen

Socialstyrelsen skal kunne vurdere målgruppens volumen inden for kommunerne i regionen. Afsnittet skal bl.a. afdække behovet for sikrede pladser til de borgere med udviklingshæmning og dom, som har behov for det.

For at kunne vurdere dette, er der behov for en række data om målgruppen. Herunder:

- Antallet af borgere med udviklingshæmning og dom efter domstype 1
- Antallet af borgere med udviklingshæmning og dom efter domstype 2
- Antallet af borgere med udviklingshæmning og dom efter domstype 2, som efterfølgende er blevet administrativt overført til sikret afdeling

Der efterspørges data for aktive domme i årene 2017, 2018 og 2019 med henblik på at kunne beskrive udviklingen i målgruppen.

2. Højt specialiserede tilbud

Socialstyrelsen skal kunne vurdere, om der er det fornødne udbud af højt specialiserede tilbud og indsatser til borgere med udviklingshæmning og dom med behov for anbringelse i sikret afdeling. Socialstyrelsen skal også kunne indgå i en efterfølgende dialog med kommunerne om den mest hensigtsmæssige løsning på de beskrevne udfordringer ved det aktuelle udbud.

Afsnittet skal derfor dels afdække den aktuelle kapacitet ift. målgruppen, hvor der aktuelt er ét tilbud på landsplan, der har modtagepligt. Dels afdække, hvilke øvrige tilbud der er tilgængelige til borgere med udviklingshæmning og dom, og som ville kunne indgå i en fremadrettet samlet løsning på området.

For at kunne vurdere dette efterspørges ikke blot data for det ene landsdækkende tilbud, der aktuelt har sikrede afdelinger, Kofoedsminde, men også data for tilbud, som aktuelt leverer indsatser på åbne afdelinger til borgere med udviklingshæmning og dom efter domstype 2. Formålet hermed er blandt andet at identificere tilbud, som kunne have potentiale til på sigt at kunne etablere en sikret afdeling.

3. Koordination og samarbejde

Socialstyrelsen skal kunne vurdere, om der er den fornødne koordination og samarbejde mellem kommunerne inden for og på tværs af regionerne om indsatserne til borgere med udviklingshæmning og dom med behov for anbringelse på sikret afdeling. Afsnittet skal afdække, hvilke typer samarbejde der findes omkring målgruppen. Det kan fx være formaliserede samarbejdsaftaler med andre kommuner, med tilbud eller med andre relevante aktører. En samarbejdsaftale kan fx indeholde supervision og rådgivning eller fælles finansiering af et tilbud.

For at kunne vurdere dette er der behov for en række data om samarbejdet, herunder kopi af de nedskrevne samarbejdsaftaler.

4. Fremadrettet tilrettelæggelse af indsatsen

Socialstyrelsen skal kunne vurdere, om kommunerne kan løse de udfordringer, som styrelsen har beskrevet i den centrale udmelding.

Afsnittet skal afdække, hvordan kommunerne fremadrettet vil tilrettelægge indsatsen til målgruppen med henblik på at løse de beskrevne udfordringer. Kommunerne har her desuden mulighed for at beskrive eventuelle yderligere udfordringer i forhold til målgruppen.

For at kunne vurdere dette er der behov for en række data om kommunernes tilrettelæggelse af indsatsen til målgruppen, herunder beskrivelser af de tiltag, der iværksættes som løsning på udfordringerne. Herudover er der behov for en beskrivelse af de eventuelle udfordringer som kommunerne i regionen oplever ift. målgruppen, som ikke er beskrevet i den centrale udmelding, samt deres bud på løsningstiltag til at imødekomme disse udfordringer.

Databehovet under alle fire temaer er tydeliggjort i afrapporteringskemaerne i bilag 2 og 3.

Grundlag for Socialstyrelsens vurdering af de indrapporterede løsninger

Socialstyrelsen udsender den centrale udmelding og vurderer de indrapporterede løsningsforslag med udgangspunkt i servicelovens § 13 b og c samt i bemærkningerne til lovgivningen vedr. den nationale koordinationsstruktur¹.

Heraf fremgår det, at Socialstyrelsen skal vurdere, hvorvidt de indrapporterede løsningsforslag er fagligt tilstrækkelige. Såfremt dette ikke er tilfældet, og den efterfølgende dialog med kommunalbestyrelserne ikke i sig selv sikrer en tilstrækkelig løsning, har Socialstyrelsen mulighed for at tilbagevise de indrapporterede løsningsforslag til en fornyet behandling hos kommunerne.

Hvis den fornyede behandling heller ikke fører til fagligt tilstrækkelige løsninger, kan Socialstyrelsen undtagelsesvist meddele et driftspålæg, hvor en kommune eller region fx pålægges et driftsansvar for at opretholde eller etablere et tilbud. Tilbudsstrukturen på området fastlægges dermed af Socialstyrelsen.

Socialstyrelsens vurdering af, om de indrapporterede løsninger er fagligt tilstrækkelige, vil bero på, hvorvidt der er et fornødent udbud af højt specialiserede tilbud og indsatser til målgruppen, som svarer til udviklingen i målgruppens behov. Herunder også, hvorvidt der er den fornødne specialisering i de indrapporterede tilbud til målgruppen.

I det følgende konkretiseres det analytiske udgangspunkt for Socialstyrelsens vurdering af specialiseringen i sociale tilbud.

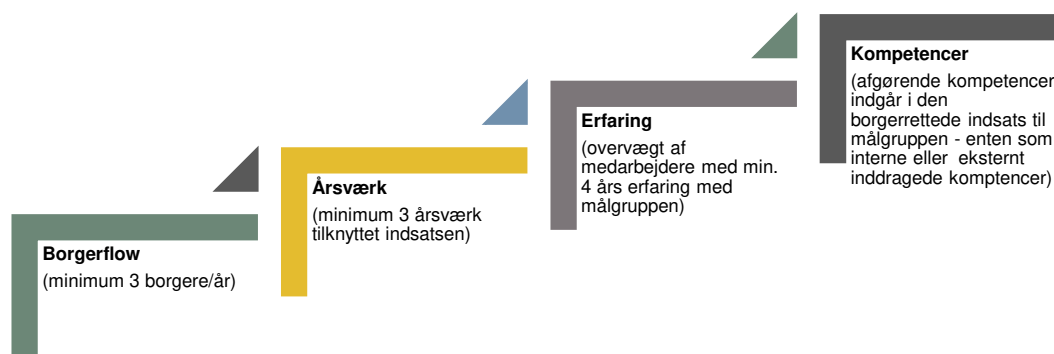
Tilbuddenes specialisering

Specialiseringen i tilbud og indsatser til borgere med udviklingshæmning og dom med behov for anbringelse i sikret afdeling vurderes med udgangspunkt i nedenstående model. Modellen ligger til grund for en række af de spørgsmål, der bedes besvaret i forbindelse med afrapportering på den centrale udmelding. Den vil også – sammen med en faglig vurdering af særlige målgruppenspecifikke forhold mv. – ligge til grund for Socialstyrelsens vurdering af, om de indrapporterede løsninger er fagligt tilstrækkelige.

Modellen er udviklet i regi af den nationale koordinationsstruktur til at identificere de sociale tilbud til en given målgruppe, som har forudsætningerne for at kunne udvikle og opretholde specialisering. Screeningsmodellens fire trin udgør de fire kernekriterier som i udgangspunktet er forudsætning for, at et tilbud kan vurderes som højt specialiseret.

¹ Forslag til lov om ændring af lov om social service, lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og forskellige andre love, 2013/1 LSF 165

Figur 1: Screeningsmodel for højt specialiserede tilbud

Den væsentligste forudsætning for at kunne udvikle og vedligeholde en høj specialisering i forhold til en given målgruppe er, at der er en vis gennemstrømning af borgere i tilbuddet. Såfremt tilbuddet ikke hvert år leverer indsatser til minimum 3 borgere i målgruppen for den højt specialiserede indsats, vurderes det ikke at kunne udvikle og opretholde den fornødne specialisering.

Dernæst er det afgørende, at der indgår flere medarbejdere i indsatsen til målgruppen, og at medarbejderne har en vis erfaring med målgruppen. Begge trin udgør væsentlige forudsætninger for, at tilbuddet har mulighed for at udvikle et fagligt miljø med en vis robusthed omkring indsatserne til målgruppen, som fx ikke er afhængigt af enkelte medarbejdere med faglig specialviden.

Endeligt lægges der vægt på, at de særlige kompetencer, der vurderes som afgørende i en højt specialiseret indsats til målgruppen er til stede og indgår i den borgerrettede indsats til målgruppen – enten som interne kompetencer (dvs. medarbejdere ansat i tilbuddet) eller som eksternt inddragede kompetencer. For tilbud med sikrede afdelinger til borgere med udviklingshæmning og dom er det således afgørende, hvorvidt de kompetencer i form af relevante faggrupper med faglig specialviden, der er beskrevet i den centrale udmelding, indgår i den borgerrettede indsats til målgruppen.

Aktiviteter i forbindelse med udsendelsen af den centrale udmelding

26. nov.	Den centrale udmelding udsendes.
21.-29. nov.	Socialstyrelsen har dialogmøder med de administrative styregrupper i alle fem regioner.
dec. – feb.2020	Socialstyrelsen afholder møder med relevante parter efter behov. Det gælder fx de administrative styregrupper og rammeaftalesekretariater med det formål at understøtte afrapporteringsprocessen bedst muligt.
jan.- jun. 2020	Rammeaftalesekretariaterne indhenter og bearbejder data fra regioner og kommuner.
Senest 15. okt. 2020	Afrapportering på den centrale udmelding skal foreligge. Rammeaftaler skal være indgået senest den d. 15. oktober. Afrapporteringen på den centrale udmelding samt rammeaftalen sendes til Socialstyrelsen umiddelbart efter, at den er fastlagt.
Løbende	Alt efter behov, har Socialstyrelsen en løbende dialog med relevante parter herunder bl.a. KL, Danske Regioner, administrative styregrupper, regioner og kommuner for at sikre en bilateral dialog og en tværgående og koordinerende planlægning. Der vil ligeledes blive afholdt møder i Det Faglige Råd for National koordination.

Socialstyrelsen

Socialstyrelsen
Edisonsvej 1
5000 Odense C
Tlf.: 72 42 37 00

www.socialstyrelsen.dk